
Spontán urbanizáció a város peremén: egy Budapest környéki zártkert benépesülésének tanulságai

Vigvári András (tudományos segédmunkatárs, KRTK Regionális Kutatások Intézete)

A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XX. VÁNDORGYŰLÉSE

Tér és állam - Nagyvárosi terek: közigazgatási határok, társadalmi határok

Budapest. 2022. október 6–7.

R K | Regionális Kutatások Intézete

Az előadás problémafelvetése

Az előadás problémafelvetése

Telekszélesség

Útszélesség és járda

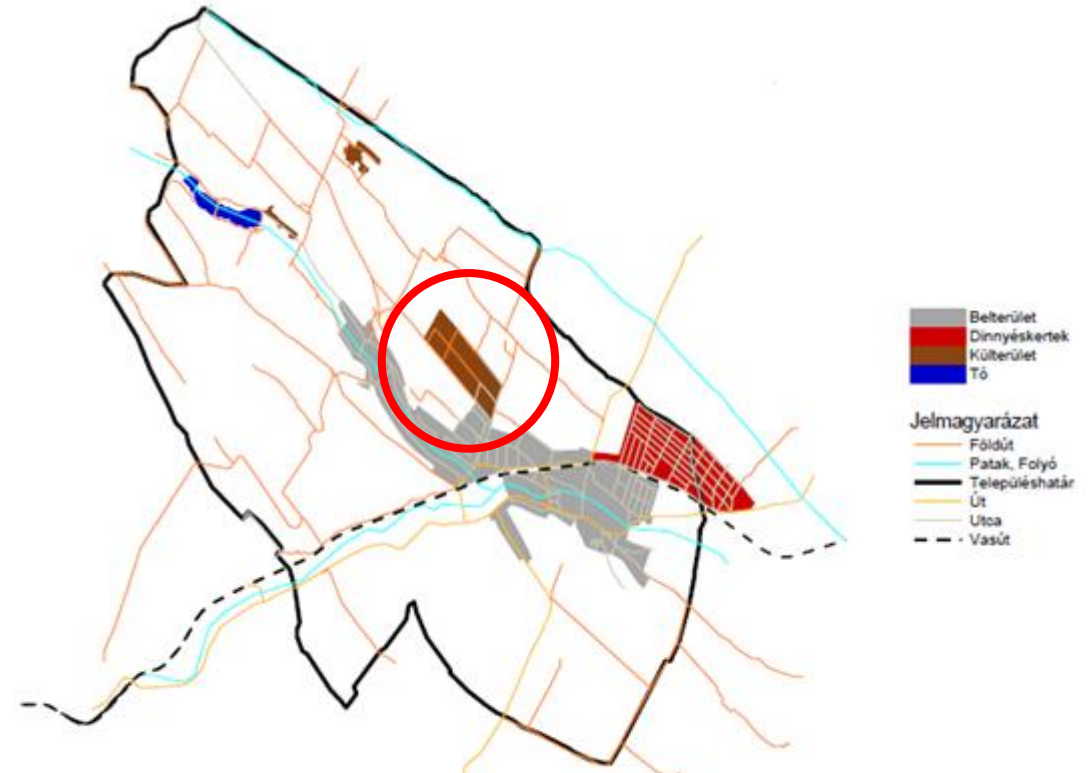
Elektromos infrastruktúra

Útviszonyok

A kutatás háttere és helyszíne

- Budapesti agglomeráció peremvidéke
- Budapestről való kiköltözés és vidékről (sőt határon túli területekről) való felköltözés

- Külterületi elhelyezkedés: „zártkert”
- A település HÉSZ alapján mezőgazdasági-kertes (MK) besorolású terület – 1990 után kezdett el spontán benépesülni

A ,zártkert' benépesülése

- **1945 előtt** nagybirtok
- **1945-1967** állami gazdasági földterület
- **1967** parcellázás és magánkézbe kerülés: háztáji kertek
- **1980-tól** egyre több adásvétel – pesti hobbytelkesek
- **1990 után** az első állandó lakosok megjelenése – egykori kerttulajdonosok kiköltözése
- **1995 után** egyre több beköltöző háztartás – egyre magasabb státuszú háztarások
- **2006-tól** a zártkerti dűlőutak nevesítése és lakcímlétesítés lehetősége
- **2006 és 2015 között** közvilágítás, szemétszállítás, kábeltévé- és internetszolgáltatás bevezetése

A benépesülés ellentmondásai

*'Bent, a hivatali térképről ez itt úgy néz ki, mint egy pusztaság. Egykét ház van. Azért is, amikor szoktam bent valamit intézni és ilyen rosszalló tekinteteket kapok, szoktam mondani, hogy ki lehet jönni, meg lehet nézni: jöjjenek már ki, nézzék meg már, hogy **mi itt lakunk**'*

Lakcímnnyilvántartási aspektus

Országos szabályozás

Legalizálja a zártkerti lakhatást

Területhasználati és építésügyi aspektus

Helyi szintű szabályozás

Kriminalizálja a zártkerti lakhatást

informalitás

A benépesülés menedzsmentje: az informális viszonyok kiszolgáltatottsága és ágenciája

- **Informalitás** = a tér (a ,zártkert') benépesülésének menedzsmentje letolódik a helyi szereplők (**helyi állam és a területen élő háztartások**) szintjére
- **Helyi állam** = a makro szintű strukturális, lakhatási és lakásmobilitási folyamatok a település határában csapódnak le \leftrightarrow az ellentmondó szabályozási környezet mozgásteret ad a terület fejlesztése kapcsán
- **Beköltözők** = a tér az informális viszonyok miatt megfizethető és vonzó lakóhely \leftrightarrow a tér informális jellege számos kihívás elé állítja az itt élő háztartásokat: hiányzó közszolgáltatások, rossz útviszonyok, stigmatizáció
- **A tér fejlődése a helyi állam és a terület benépesítő háztartások közötti erőviszonyok függvénye**

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

 Vigvári András

 vigvari.andras@krtk.hu

 2022. október 9.